

PhD
Doctor of Philosophy Program in Social Science
RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

คู่มือการจัดการความรู้ ด้านการผลิตบัณฑิต และด้านการวิจัย
โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย
ประจำปีการศึกษา 2563

ขอสงวนสิทธิ์ โดยโครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของการทบทวนวรรณกรรม
2. วัตถุประสงค์ของการทบทวนวรรณกรรม
3. หลักการคัดเลือกวรรณกรรม
4. แหล่งสืบค้นวรรณกรรมที่แพร่หลาย
5. การเรียบเรียงวรรณกรรมที่ดี

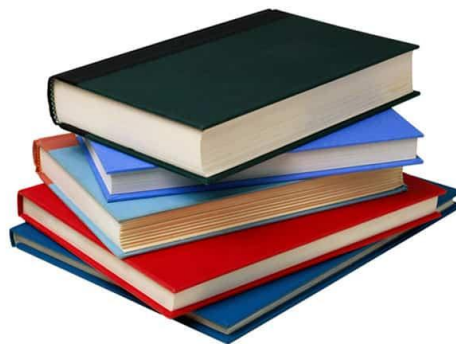
ความหมายของการทบทวนวรรณกรรม (Review Literature)

การค้นคว้าเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษา และ/หรือ
โจทย์วิจัยที่กำหนด เพื่อให้ นักวิจัยมีความรอบรู้ในเรื่องนั้นมากขึ้น จน
สามารถทำการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวได้อย่างมีคุณภาพ

ความสำคัญของการทบทวนวรรณกรรม

1. เป็นหลักฐานว่างานวิจัยที่ทำมีคุณค่าและเชื่อถือได้ในด้านวิชาการ
2. ทำให้ผู้ที่นำงานวิจัยไปใช้มีความเชื่อมั่นในคุณภาพและความถูกต้องของแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้
3. สามารถนำเสนอผลการวิจัยที่ชี้ให้เห็นความสอดคล้องและความขัดแย้งกับผลงานวิจัยอื่น ๆ
4. ผู้อ่านได้สารสนเทศด้านแนวคิดและคุณลักษณะของการวัดในมิติต่างๆ

ความสำคัญของการทบทวนวรรณกรรม (ต่อ)

5. ทำให้ผู้เกี่ยวข้องได้เห็นพัฒนาการในมิติต่างๆ ของความรู้ในเรื่องที่ทำวิจัย
6. แสดงให้เห็นว่างานวิจัยที่จะทำเหมาะสมกับองค์ความรู้ที่มีอยู่
7. ทำให้ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการทบทวนวรรณกรรม

หาความสำคัญของ ปัญหา

- ตรวจสอบความซ้ำซ้อน
- ตรวจสอบบริบทของการศึกษา
- หาช่องว่างทางความรู้

หาแนวคิดที่ เกี่ยวข้อง

- ตรวจสอบแนวคิดพื้นฐาน
- แนวคิดเบื้องหลังตัวแปรที่ศึกษา

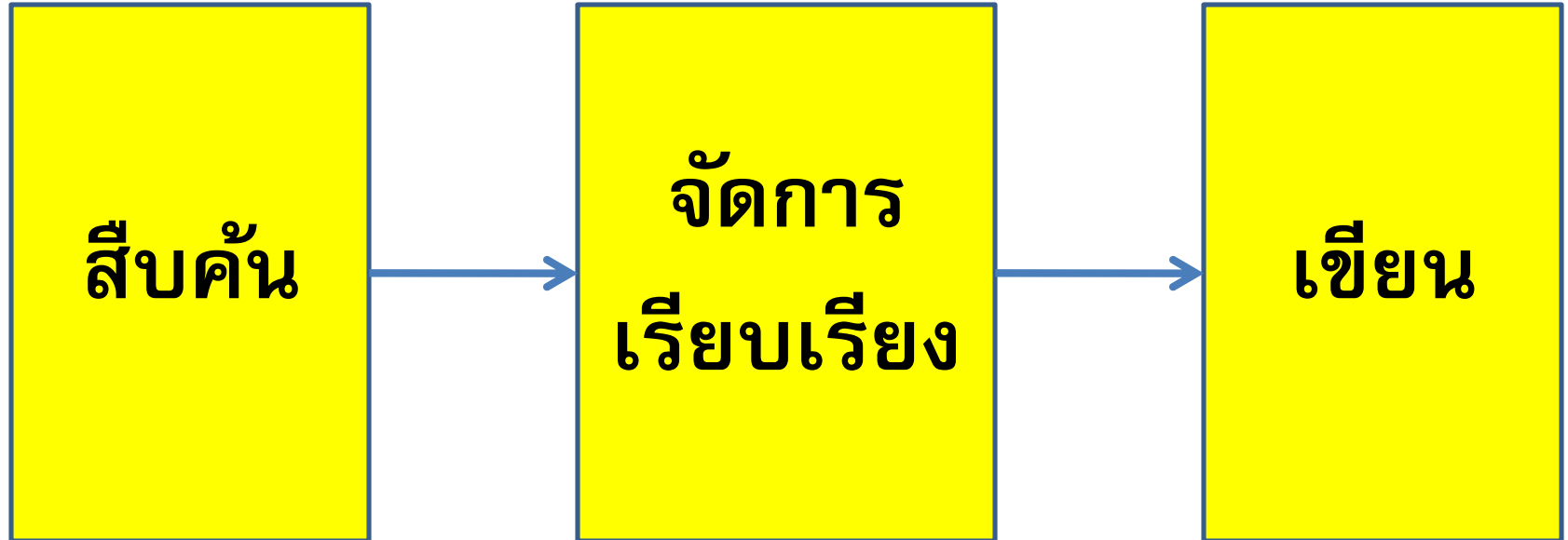
แสดงความรู้ ปัจจุบันที่มีอยู่

- แสดงขอบเขตและพรมแดนของความรู้
- ศึกษาแบบแผนการวิจัยและจุดอ่อนจุดแข็งของงานวิจัยที่ผู้อื่นทำมาแล้ว

สร้างกรอบคิดใน การวิจัย

- แสดงความเข้าใจด้วยการสร้างกรอบคิดการวิจัย
- การออกแบบการวิจัยที่เหมาะสม

ขั้นตอนการทบทวนวรรณกรรม

หลักการคัดเลือกและประเมินวรรณกรรมที่เหมาะสม

1. **ผู้เขียน** พิจารณาความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในเรื่องนั้น
2. **ความถูกต้อง** เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความสอดคล้องกับเนื้อหากับเจตยวิัจัยที่กำหนด
3. **ความทันสมัย** ควรพิจารณาเนื้อหา ข้อมูลที่ทันสมัย มีการพิมพ์ล่าสุดหรือไม่เกิน 5 ปี
4. **แหล่งข้อมูล** แหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบจากแหล่งปฐมภูมิจะมีความน่าเชื่อถือมากกว่าแหล่งทุติยภูมิ

หลักการคัดเลือกและประเมินวรรณกรรมที่เหมาะสม

5. **วิธีการเขียน** ควรพิจารณาวรรณกรรมที่เข้าใจได้ง่าย มีการเรียบเรียงที่ดี ไม่ซับซ้อนมาก
6. **การอ้างอิง** หนังสือหรือเอกสารนั้น มีเอกสารอ้างอิงที่ทันสมัยและน่าเชื่อถือเพียงพอ
7. **สำนักพิมพ์** หนังสือ เอกสารที่พิมพ์ต่างสำนักพิมพ์ก็จะมีคุณภาพที่แตกต่างกัน

เนื้อหาที่ต้องทบทวนจากวรรณกรรม

1. **สถานการณ์ที่เป็นปัญหา** เป็นการทบทวนในสิ่งที่ซับซ้อนกว่าเรื่องที่จะทำ เป็นปัญหา
2. **แนวคิด ทฤษฎี ที่ใช้สนับสนุน** ทฤษฎีที่กล่าวว่าอย่างไร มีข้อดี ข้อเสีย อย่างไรบ้าง มีการนำไปใช้โดยตรงหรือว่าประยุกต์อย่างไรบ้าง และในการวิจัยครั้งนี้จะใช้ทฤษฎีอะไร
3. **งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง** ต้องทบทวนทั้งเนื้อหาวิชา เนื้อเรื่อง ตัวแปรที่ศึกษา และวิธีการวิจัยที่ ใคร ทำเรื่องอะไร กับใคร ที่ไหน ด้วยวิธีการอย่างไร และผลการวิจัยและข้อสรุปเป็นอย่างไร

เนื้อหาที่ต้องทบทวนจากวรรณกรรม (ต่อ)

4. **เครื่องมือวิจัยและเครื่องมือเก็บข้อมูล** ต้องทบทวนว่า มีเครื่องมือวิจัยและเครื่องมือเก็บข้อมูลของใครพอที่จะนำมาใช้กับการวิจัยของเราได้บ้าง
5. **สถิติและแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล** จำเป็นต้องทบทวนด้วย จะได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดปัญหาการวิจัย สมมติฐาน ขอบเขตการนิยาม และแนวทางการวิเคราะห์
6. **รูปแบบและลีลาการเขียนรายงาน** เพื่อให้รู้ว่าเมื่อต้องเขียนรายงานผลการวิจัยควรทำการทบทวนเพิ่มเติม หรือใช้เป็นแนวทางในการเขียนส่วนต่างๆ ของรายงาน

การเรียงเรียงวรรณกรรมที่ดี

สิ่งที่ควรทำ

1. บันทึกสาระ สถิติ/ข้อมูลสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือสัมพันธ์กับงานวิจัยที่กำหนดไว้
2. ทำบรรณานุกรมระบุชื่อผู้เขียน ปีที่พิมพ์ ชื่อบทความ/ตำรา ชื่อวารสาร เลขหน้า ตามหลักการอ้างอิง
3. ย่อและสังเคราะห์วรรณกรรมนั้นให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ผู้วิจัยควรเขียนบททวนวรรณกรรมจากการย่อหรือสังเคราะห์วรรณกรรมที่ค้นคว้ามา ไม่ควรใช้วิธีตัดต่อหรือย่อเนื้อหา

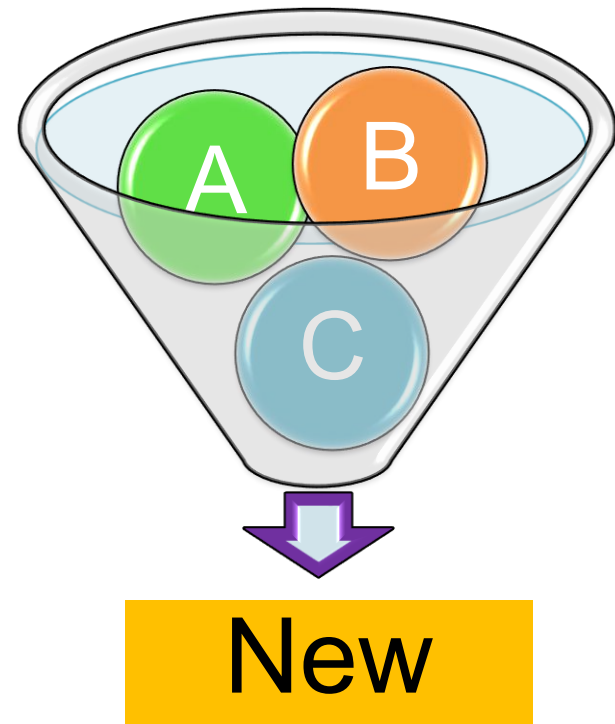
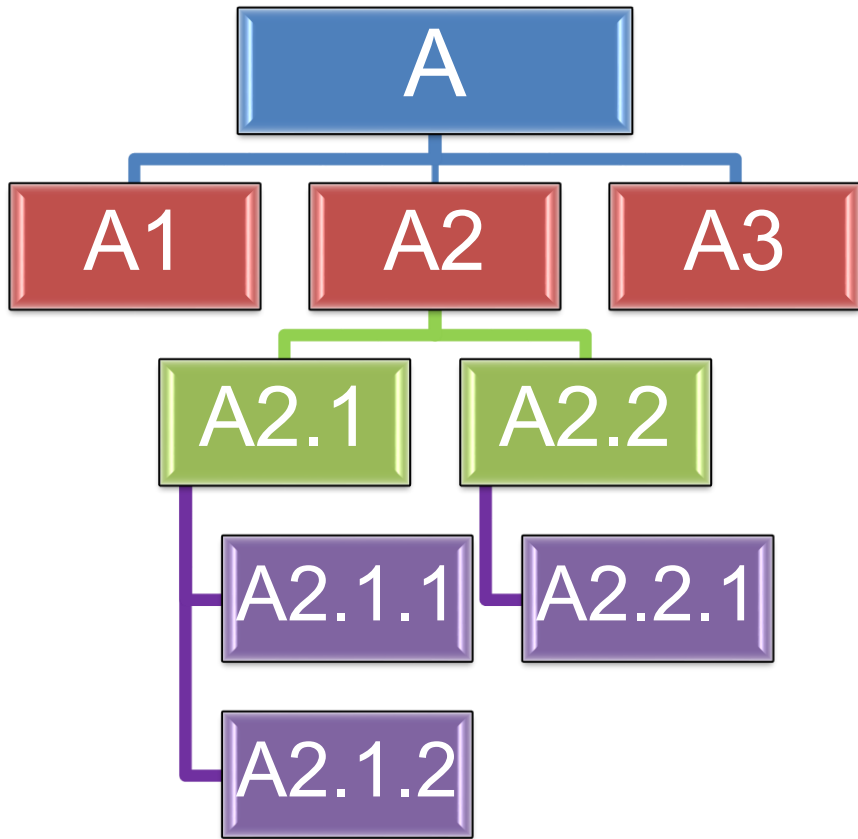
การเรียบเรียงวรรณกรรมที่ดี

สิ่งที่ควรทำ

4. การเขียน ควรตั้งหัวข้อตามประเด็นการศึกษาที่ตั้งไว้และเขียนในเชิงวิเคราะห์ว่า ในแต่ละประเด็นนั้น มีความรู้ ทฤษฎี หรือ แนวความคิดอะไรที่เกี่ยวข้องบ้าง และงานหลายๆ ชิ้นมีข้อสรุปอะไรบางอย่างที่ร่วมกัน เหมือนหรือขัดแย้งกันในเรื่องอะไรบ้าง อย่างไร เป็นต้น
5. การทบทวนวรรณกรรมต้องมีการอ้างอิง

การวิเคราะห์ & สังเคราะห์ วรรณกรรม

ตัวอย่างเครื่องมือการเรียงเรียงและสังเคราะห์วรรณกรรม

ชื่อผู้แต่ง	ประเด็น	เนื้อหาสาระ	การนำมาใช้ใน งานวิจัย
Putnam, 2002, Coleman, 1999	ทุนทางสังคม	ทุนทางสังคมคือ ความสัมพันธ์ที่เป็น ทรัพยากรที่มีอยู่ใน สังคมและชุมชน ที่ สมาชิกสามารถ หยิบใช้เพื่อการ สร้างปฏิสัมพันธ์ ระหว่างกันได้	ให้นิยาม ความหมายของทุน ทางสังคม เป็นตัว แปรต้นของ การศึกษา

การเรียบเรียงวรรณกรรมที่ดี

สิ่งที่ไม่ควรทำ

1. ไม่ควรเขียนรายงานการทบทวนวรรณกรรมเป็นชิ้นๆ หรือ สรุปย่อหนังสือที่ละเล่มโดยไม่**สังเคราะห์**เนื้อหาเข้าด้วยกัน การทบทวนวรรณกรรมเป็นการศึกษาหาความรู้ในประเด็นที่ตั้งขึ้นว่ามีความรู้เดิมอะไรบ้าง แล้วนำมาประมวลเพื่อการศึกษาต่อยอด
2. ไม่ควรเขียนเรียงลำดับเวลา หรือ ตามตัวอักษรของงานที่ทบทวน ไม่ได้ประโยชน์ เท่าที่ควร

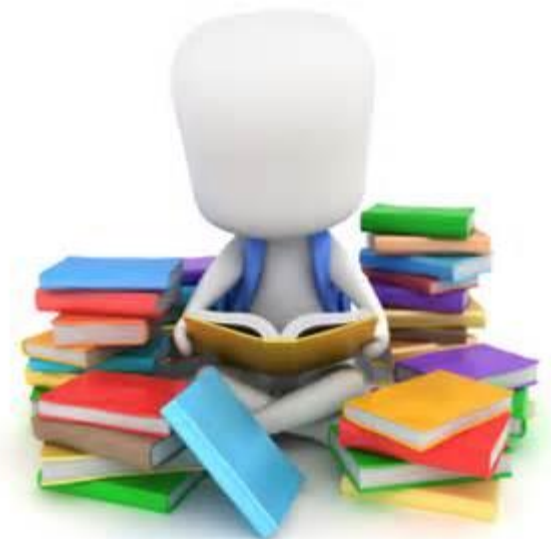

การเรียบเรียงวรรณกรรมที่ดี

สิ่งที่ไม่ควรทำ

4. การเขียนควรหลีกเลี่ยงการเสนอความคิดเห็นหรือวิจารณ์จากความรู้สึก สามัญสำนึกมากกว่าจุดยืนทางหลักวิชาการ

5. ไม่ควรนำเอาข้อความส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เช่น ความรู้ทั่วไป หรือ งานที่มีความเกี่ยวข้องน้อยมากใส่เข้าไปในการทบทวนวรรณกรรม เพื่อให้ดูว่ามีเนื้อหา มาก

กรอบแนวคิด (conceptual framework)

หมายถึง กรอบแนวคิดในการวิจัย ที่ประกอบด้วยชุดของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน มีการระบุทิศทางของความความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร กรอบแนวคิดในการวิจัยควรวางอยู่บนฐานทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาวิจัย และมีมโนภาพ (concept) ในประเด็นนั้น การสร้างกรอบแนวคิดคือการสังเคราะห์และประมวลตัวแปรและรูปแบบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม

ความแตกต่างระหว่างกรอบแนวคิดทางทฤษฎีและกรอบ แนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดของการวิจัยทางทฤษฎี (Theoretical Conceptual Framework) คือ กรอบแนวคิดที่มีตัวแปรทุกตัวเกี่ยวข้องกันจริงตามทฤษฎี ตัวแปรทุกตัวที่กำหนดต้องมิจานวิจัยหรือทฤษฎีรองรับ นักวิจัยต้องเขียนอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลทุกตัวแปร

องค์ประกอบของกรอบแนวคิด

1. ทฤษฎีและมโนภาพ (**concept**) ที่เชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับโจทย์วิจัย และวัตถุประสงค์การวิจัย
2. ชุดของตัวแปรและความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ชี้ให้เห็นถึงสมมติฐานหรือวิธีการใหม่ที่น่าเชื่อถือ
3. นิยามของตัวแปรและนิยามความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ชัดเจน วัดได้ และน่าเชื่อถือ
4. สามารถอธิบายการวัดและเครื่องมือในการวัดตัวแปรและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้อย่างชัดเจนและน่าเชื่อถือ
5. ขอบเขตการวิจัยที่ชัดเจน
6. หลักฐานอ้างอิงที่น่าเชื่อถือและทันสมัย

เอกสารอ้างอิง

1. ณรงค์ โพธิ์พูกษานันท์. **ระเบียบวิธีวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : เอ็กชเพอร์ เน็ต, 2550.
2. บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : จามจุรีโปรดักท์, 2547.
3. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. **ตำราชุดฝึกอบรมหลักสูตร “นักวิจัย”**. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2550.
4. อัญชนา ณ ระนอง. **ระเบียบวิธีวิจัย**. โรงพิมพ์ บริษัทแสงสว่างเวิลด์เพรส จำกัด, 2554.
5. Babbie, Earl. **The practice of social research**. California: Wadsworth, 2010.